

Proloog: Shock

Op de gevel van het Internationale Gerechtshof waren enorme plakkaats met sierlijke letters aangebracht die het woord 'Vredespaleis' vormden. Vanuit tramlijn negen was het zicht op het statige gebouw prachtig. De tram stopte bij de halte er tegenover.

'Moet je kijken,' zei mijn vriend Henk lachend, 'waarschijnlijk hebben ze het er voor de minder snuggere deelnemers aan een congres opgezet. Dat ze het weer terug kunnen vinden na hun rondleiding door Den Haag.'

'Nou, dan mag er ook wel een etiket op het Binnenhof.' vulde ik hem aan. 'Of een paar: een met Eerste Kamer en een ander met Tweede Kamer.'

'En dan zetten we op het torentje van de premier Het kleinste kamertje,' verzon Henk weer en zijn enorme buik schudde van het lachen.

Terwijl hij nog wat andere gebouwen bedacht die een verhelderend opschrift konden gebruiken, nam ik het winterse panorama van de hofstad in mij op. Geen bladeren aan de bomen, maar ook geen sneeuw. Het beetje rijp op de daken van de historische panden in de binnenstad had me toch een Charles Dickensgevoel gegeven. De zon, die laag en scherp in de knalblauwe lucht stond, maar de mensen buiten geen bescherming tegen de bijtende kou gaf, overgoot ons door het raam van de tram met warmte. Met in toonhoogte stijgend

gejank van haar motor zette de tram zich in beweging maar kwam na een paar seconden met een schok en het knallende geluid van blokkerende remmen weer tot stilstand. Nieuwsgierig keken de mensen in de tram uit de ramen. Op dat moment drong het tot me door dat het ratelende geluid dat ik hoorde niet van wegwerkzaamheden afkomstig was. Het kwam uit de omgeving van de toegangspoort van het terrein waarop het Vredespaleis staat. Ik zag een bruine bestelbus van de United Parcel Services met hoge snelheid naar het bordes van het paleis rijden. Met piepende remmen kwam hij onder aan de trap tot stilstand. Twee mannen renden eruit. Als een getraind koppel haalden ze ieder een lange lat uit de laadbak en plaatsten deze tegen de trap omhoog. Met machinegeweren schoten ze vervolgens op alles wat naar buiten kwam. Ik zat er verbijsterd naar te kijken. Gebeurde dit echt? Het waren net de plastic cowboys en indianen waar ik als kind mee had gespeeld. Op het bordes vielen poppetjes om en anderen renden in paniek naar binnen.

Een tweede UPS-bus vertrok vanaf het portiersgebouwtje naar het paleis. In volle vaart reed hij de net neergelegde planken op en kwam met een doffe dreun onder een van de bogen bij de toren terecht. Direct daarop volgde de explosie. De schokgolf deed mij van mijn trambankje vallen. Angstig en in radeloze paniek zat ik daar op handen en knieën, de ogen dichtgeknepen, wachtend op wat zou volgen. Ik hoorde mensen hoesten en opstaan. Glaskorrels van het venster zaten in mijn handpalmen gedrukt. Ik kroop trillerig over-

eind, veegde het glas van mijn handen en knieën en werkte me tussen de andere passagiers de tram uit.

Henk had een bloedneus. De man die voor me uit liep had een schaafwond op zijn slaap. Alles klonk gedempt, behalve het onophoudelijke gefluit in mijn oren.

Een zwart gat van meerdere verdiepingen hoog gaapte in het Vredespaleis. Er rolde een aanzwellende zwartgrijze wolk rook uit. Het geluid van krijsen en schreeuwen dat ons op de wind tegemoet kwam deed me denken aan een druk openluchtzwembad in de zomer. De statige toren helde licht naar rechts. Een moment was het of ze probeerde haar evenwicht te behouden om daarna gracieus, als een negentiende-eeuwse versie van de Twin Towers, deels rechtstandig naar beneden en deels zijwaarts op het hoofdgebouw neer te storten. Glas en houtwerk spatten alle kanten op. Vanuit de basis welden steeds nieuwe donkergrijze stofwolken op. Brokken steen werden als projectielen de lucht in geslingerd en sloegen gevaarlijk ver buiten het terrein in de grond. Gelukkig niet ver genoeg om ons op de trambaan te bereiken. De knal van de explosie hing nog lang na de inslag voelbaar in de lucht alsof er een straaljager door de geluidsbarrière was gegaan. Vlammen kwamen door het ingezakte dak van het hoofdgebouw omhoog. De zeewind deed het vuur hoog opblaaien. Delen van de torenspits waren dwars door de donkerrode dakbedekking in de grote gerechtszaal terechtgekomen. Verwongen meubilair en gordijnen hingen uit de ramen op alle verdiepingen. Er kwam toen geen teken van leven meer uit de ruïne.

Ik rukte mijn blik weg van het schokkende tafereel om te kijken waar Henk zich bevond. Hij stond achter mij, op de spoordijk. Naast hem stond een man foto's te maken met zijn telefoon. Met zijn vrije hand wees hij naar iets in de vuurhaard waardoor ik me weer op de ramp plek richtte.

De plakkatens die het woord Vredespaleis hadden gevormd waren deels verdwenen in het vuur. Vrede en eis las ik op de overgebleven borden die aan de restanten van de façade hingen. Het vuur vrat ook aan deze plakkatens waardoor iets later enkel nog de letters Vre en e en s te lezen waren. Voor een moment was daar tussen alle rook en stof het woord *Vrees* te lezen. Toen likten de vlammen ook de laatste letters op. Het was of het gebouw me in haar ondergang had toegesproken. Het geraas van de loeiende brand werd op dat moment overstemd door een orkest van sirenes. Ambulances, brandweer, politie en andere hulpdiensten kwamen van alle kanten met hoge snelheid aanrijden en vormden een grote chaotische opstopping voor de afgesloten toegangspoort tot het terrein. Het duurde lange minuten voor de brandweerlieden de zware gietijzeren hekken open kregen en de lawaaierige en flitsende stoet tot de ramp plek konden doordringen.

Uit de stad kwamen steeds meer mensen toestroomd. Het was duwen en dringen om een goed zicht op de brandende resten van het paleis te behou-

den. Sommige toeschouwers klauwden zich in de haren, anderen wezen en schreeuwden elkaar in ontzetting toe, weer anderen hadden de handen over het gezicht geslagen en stonden in zichzelf gekeerd te snotteren en te schokken.

‘Dit is het werk van Al Qaida,’ riep een man van in de vijftig met een Peruaans wollen mutsje met potsierlijke kwasten op zijn hoofd kwaad uit. ‘Ze moeten al die Arabieren het land uit zetten.’

Ik geneerde me ervoor hoewel ik me realiseerde dat ik als toeschouwer ook gefascineerd ‘Oh,’ en ‘Kijk nou,’ en ‘O, mijn God!’ had geroepen alsof we naar een groots vuurwerk keken.

‘Wie zou zoiets doen?’ vroeg ik hijgend en schor, meer aan mijzelf dan aan mijn omgeving.

‘Houd je niet van den domme, Erwin,’ hoorde ik Henk achter mij met een kille stem zeggen.

Ik keerde mij naar hem toe maar hij staarde zonder zijn blik van de ramp plek af te wenden als in trance voor zich uit. Er zat een ring van opgedroogd bloed om zijn rechterneusgat. Zijn ogen waren toegeknepen tot spleetjes en tranen trokken glanzende banen over zijn met stof bedekte wangen.

‘Dit is wat wij ontketend hebben, Erwin. Jij en ik.’